

Dosarul nr. 2rac-184/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – R. Berdilo

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – N. Budăi, V. Sîrbu, A. Malîi

Î N C H E I E R E

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului,

Judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de SRL "SDS Ekip" și ÎP "Bacivet" COOP,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "SDS Ekip" către ÎP "Bacivet" COOP cu privire la încasarea datoriei, a penalității, a dobânzii de întârziere calculată, repararea prejudiciului cauzat prin creșterea ratei inflației și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, prin care au fost respinse apelurile declarate de SRL "SDS Ekip" și ÎP "Bacivet" COOP, și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 03 decembrie 2019,

c o n s t a t ă :

La 17 mai 2018, SRL "SDS Ekip" a depus cerere de chemare în judecată către ÎP "Bacivet" COOP cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere calculată, repararea prejudiciului cauzat prin creșterea ratei inflației și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 04 martie 2016, între SRL "SDS Ekip" și ÎP "Bacivet" COOP, a fost încheiat contractul de antrepriză nr.03/16-2, prin care SRL "SDS Ekip" în calitate sa de antreprenor, s-a obligat să execute lucrări de antrepriză pentru montarea rețelelor electrice de alimentare a sectoarelor pentru vile din cadrul ÎP "Bacivet" COOP, iar ultimul s-a obligat să achite valoarea lucrărilor executate. După semnarea contractului de antrepriză, la 15 august 2016, ÎCS "RED Union Fenosa" SA a emis pentru ÎP "Bacivet" COOP avizul de racordare a instalației electrice, care stabilea cerințele necesare pentru elaborarea proiectului de execuție a rețelei electrice și cerințele specifice acestei rețele ce urma a fi instalată și ulterior conectată la rețeaua furnizorului de energie electrică. Ulterior, la 30 septembrie 2016, ÎCS "RED Union Fenosa" SA a coordonat pentru ÎP "Bacivet" COOP proiectul de execuție a rețelei electrice.

Astfel, în vederea executării contractului de antrepriză și cerințelor specifice ulterior stabilite de ÎCS "RED Union Fenosa" SA, antreprenorul SRL "SDS Ekip" a executat lucrările contractate, iar la 15 decembrie 2016 a expediat prin poșta electronică reprezentantului reclamantului, unul din actele cu lista lucrărilor executate în sumă totală de 893203,19 lei, după care, ambele părți au semnat actul de recepție și factura fiscală din 28 decembrie 2016 în privința acestor lucrări executate în valoare de 893203,19 lei.

De asemenea, reclamanta a precizat că în perioada semnării facturii de expediție, compania reclamantă a transmis pentru verificare reprezentantului companiei pârâte al doilea act cu lista lucrărilor executate în sumă totală de 173060,54 lei.

Cu toate că până la finele anului 2016, ÎP "Bacivet" COOP i-a achitat SRL "SDS Ekip" doar suma de 811913,19 lei, după primirea lucrărilor executate și începerea utilizării rețelei electrice construite, urmărind scopul de a se eschiva de la achitarea totalului pentru lucrările executate, ÎP "Bacivet" COOP a depus la 13 ianuarie 2017 și la 17 ianuarie 2017 la oficiul poștal două pretenții către SRL "SDS Ekip", prin care a solicitat achitarea sumei în mărime totală de 173380,77 lei cu titlu de penalitate pentru întârzierea executării lucrărilor, anexând 2 facturi de expediție și solicitând semnarea lor în vederea stingerii obligației companiei pârâte din contul preinsei obligații a companii reclamante la plata penalităților invocate în facturile fiscale, specificând că va înainta o acțiune în instanța de judecată în cazul nesemnării facturilor pentru penalitățile calculate.

Prin scrisoarea din 07 februarie 2017, SRL "SDS Ekip" a respins pretențiile înaintate și i-a solicitat ÎP "Bacivet" COOP să achite valoarea totală pentru lucrările executate de fapt.

Prin aceeași scrisoare, a fost expediat din nou companiei pârâte pentru semnare al doilea act cu lista lucrărilor executate în valoare de 173060,54 lei, însă ÎP "Bacivet" COOP nu a achitat valoarea lucrărilor executate, în mărime totală de 254350,54 lei.

Potrivit reclamantei, ea este îndreptățită să solicite încasarea forțată a valorii lucrărilor executate și neachitate în sumă de 254350,54 lei, a penalităților, a dobânzilor de întârziere și a prejudiciului cauzat de creșterea ratei inflației, care sunt prevăzute de contractul de antrepriză.

Suplimentar, potrivit pct.9.1 al contractului de antrepriză, pentru neexecutarea obligației de plată, ÎP "Bacivet" COOP urmează să achite o penalitate în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere. Această penalitate constituie suma totală de 45783,09 lei și este calculată doar pe ultimele 6 luni, nefiind astfel exagerată ($254350,54 \text{ lei} \times 0,1\% \times 180 \text{ zile} = 45783 \text{ lei}$).

De asemenea, potrivit pct.9.4 al contractului de antrepriză, compania pârâtă este obligată să achite dobândă de întârziere prevăzută de art.619 din Codul civil pentru toată perioada neexecutării obligației, care până la 14 mai 2018 (momentul efectuării calculului) constituia 49782,19 lei.

La fel, conform pct.9.4 al contractului de antrepriză, SRL "SDS Ekip" este îndreptățită să solicite instanței de judecată și dispunerea încasării de la ÎP "Bacivet" COOP a prejudiciului cauzat de creșterea ratei inflației, care la 14 mai 2018 (momentul efectuării calculului) constituia 21865,71 lei.

La 20 septembrie 2019, SRL "SDS Ekip" a depus cerere de concretizare a acțiunii, indicînd că ÎP "Bacivet" COOP urmează să achite o penalitate în mărime de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere. Această penalitate constituie suma totală de

14625 lei și este calculată pentru ultimele 6 luni de până la depunerea cererii de chemare în judecată, nefiind astfel exagerată ($81250 \text{ lei} \times 0,1\% \times 180 \text{ zile} = 14625 \text{ lei}$).

Totodată, potrivit pct.9.4 al contractului de antrepriză și art.619 din Codul civil (în vigoare la data depunerii acțiunii), precum și art.942 din Codul civil (în vigoare din 01 martie 2019), ÎP "Bacivet" COOP este obligată să achite dobândă de întârziere pentru toată perioada neexecutării obligației, care până la data de 30 septembrie 2019, constituie suma de 34675,94 lei.

Conform pct.9.4 al contractului de antrepriză, SRL "SDS Ekip" este îndreptățită să solicite și încasarea de la ÎP "Bacivet" COOP a prejudiciului cauzat de creșterea ratei inflației, care la 30 septembrie 2019 constituia 11641,96 lei.

Ulterior, SRL "SDS Ekip" a depus o cerere de concretizare a pretenției din acțiune cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată și o cerere de concretizare a pretenției din acțiune cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, menționând că la depunerea cererii de chemare în judecată, a omis să solicite încasarea din contul pârâtei a cheltuielilor de asistență juridică. La fel, a indicat că prin cererea de concretizare a acțiunii, depusă la 20 septembrie 2019, a solicitat inclusiv încasarea de la ÎP "Bacivet" COOP a dobânzii de întârziere pentru toată perioada neexecutării obligației, care până la data de 30 septembrie 2019, constituia suma de 34675,94 lei.

Astfel, deoarece acțiunea a rămas nesoluționată până la data de 30 septembrie 2019, iar pârâta este în continuă întârziere la executarea obligației sale, reclamanta și-a concretizat pretenția, solicitând încasarea dobânzii de întârziere din contul pârâtului pentru toată perioada neexecutării obligației, care până la data de 19 noiembrie 2019, constituia suma de 36456,76 lei.

În urma concretizării pretențiilor din acțiune, SRL "SDS Ekip" a solicitat încasarea din contul ÎP "Bacivet" COOP a sumei de: 81250 lei cu titlu de datorie; 14625 lei cu titlu de penalitate; 36456,76 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru toată perioada neexecutării obligației, până la data de 19 noiembrie 2019; 11641,96 lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin creșterea ratei inflației; 26179,65 lei cu titlu de cheltuieli de judecată (din care - 11153,45 lei reprezintă cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii, - 3026,20 lei reprezintă cheltuielile de judecată la achitarea serviciilor executorului judecătoresc pentru executarea încheierii de asigurare a acțiunii și - 12000 lei reprezintă cheltuielile reclamantului de asistență juridică).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 03 decembrie 2019, s-a admis parțial acțiunea înaintată de SRL "SDS Ekip". S-a încasat de la ÎP "Bacivet" COOP în beneficiul SRL "SDS Ekip" datoria în sumă de 81250 lei, penalitatea în sumă de 14625 lei, dobânda de întârziere în sumă de 27224,32 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 15719,18 lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

La 23 decembrie 2019, ÎP "Bacivet" COOP a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 03 decembrie 2019, iar la 03 martie 2020 a depus apel motivat prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea SRL "SDS Ekip" să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 02 ianuarie 2020, SRL "SDS Ekip" a depus apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 03 decembrie 2019, iar la 04 martie 2020,

a depus apel motivat, prin care a solicitat modificarea hotărârii primei instanțe, prin încasarea de la ÎP "Bacivet" COOP în beneficiul SRL "SDS Ekip" a dobânzii de întârziere integrală în mărime totală de 36456,76 lei, calculată până la data de 19 noiembrie 2019; a sumei de 11641,96 lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin creșterea ratei inflației; a sumei de 12000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și cheltuielile de judecată în sumă de 469,97 lei pentru achitarea taxei de stat la examinarea cauzei în ordine de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, s-au respins apelurile declarate de SRL "SDS Ekip" și ÎP "Bacivet" COOP. S-a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, din 03 decembrie 2019.

Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că, contractul de antrepriză nr.03/16-2 din 23 martie 2016 și factura fiscală seria LB nr.0192588 din 28 decembrie 2016, dovedesc incontestabil existența raportului juridic obligațional între părți și confirmă faptul existenței datoriei ÎP "Bacivet" COOP față de SRL "SDS Ekip" în mărime de 81250 lei. Or, analizând materialele dosarului s-a stabilit că, SRL "SDS Ekip", în calitatea sa de antreprenor, și-a onorat obligația ce rezultă din pct.2.1 al contractului de antrepriză nr.03/16-2 din 23 martie 2016, executând lucrările de montare a rețelelor electrice exterioare a vilelor ÎP "Bacivet" COOP din s.Bacioi, valoarea lucrărilor fiind de 893203,19 lei. În acest sens, ÎP "Bacivet" COOP a semnat fără nici o rezervă actul de recepție a lucrărilor executate în luna decembrie 2016, (f.d.35-36 vol.I), însă ÎP "Bacivet" COOP și-a onorat doar parțial obligația de plată a prețului convenit, din suma de 893203,19 lei achitând doar suma de 811913,19 lei, înregistrând astfel o datorie în mărime de 81250 lei.

În combaterea argumentelor ÎP "Bacivet" COOP privind reținerea sumei de 81250 lei pentru compensarea penalității pe care SRL "SDS Ekip" a înregistrat-o ca rezultat a întârzierii lucrărilor, conform contractului de antrepriză, instanța de apel a remarcat că pretinsa sumă nu reprezintă o creanță certă conform art. 651 alin. (1) din Codul civil, iar dat fiind faptul că ÎP "Bacivet" COOP a semnat actul de recepție finală fără careva obiecții, nu este relevant argumentul privind întârzierea lucrărilor contractate.

În context, constatând faptul că ÎP "Bacivet" COOP a întârziat cu achitarea la compartimentul lucrărilor de montare a rețelelor electrice de către SRL "SDS Ekip", instanța de apel a considerat întemeiate pretențiile ultimei privind încasarea penalității și a dobânzii de întârziere, în limita admisă de prima instanță.

În altă ordine de idei, remarcând temeinicia concluziei instanței de fond, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a respins pretențiile SRL "SDS Ekip" privind încasarea prejudiciului material cauzat prin creșterea inflației, menționând că stabilirea a două sancțiuni pentru aceeași neexecutare (penalitatea și prejudiciul material cauzat prin creșterea inflației) este disproporțională în raport cu pretinsul prejudiciu suportat de către antreprenor, și totodată a respins pretențiile privind încasarea integrală a dobânzii de întârziere, prin prisma prevederilor noului Cod civil, intrat în vigoare la 01 martie 2019, care instituie de fapt niște condiții în care creditorul poate solicita fie penalitatea, fie dobânda de întârziere.

Suplimentar, făcând referire la limitele pretențiilor admise din acțiune și, respectiv, aportul avocatului reclamantei SRL "SDS Ekip" în vederea reprezentării intereselor acesteia în instanța de judecată, instanța de apel s-a pronunțat și asupra temeiniciei concluziei instanței de fond referitor la quantumul cheltuielilor de judecată, suportate de SRL "SDS Ekip" în cadrul procesului civil respectiv.

La 22 iulie 2020, ÎP "Bacivet" COOP a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele reflectate în cererea de apel, și anume că, termenul de executare a lucrărilor urma să expire peste 60 de zile începând cu momentul recepționării de către executor a avansului, însă deși ÎP "Bacivet" COOP a transferat SRL "SDS Ekip" mai multe sume conform contractului de antrepriză, aceasta din urmă nu a executat prima etapă de lucrări nici după 8 luni, adică după 240 de zile în loc de 60 de zile începând cu momentul recepționării de către executor a avansului, recurenta menționează că este îndreptățită de a pretinde suma pentru întârzierea executării lucrărilor contractante prin contractul nr. 3/16-2 din 04 martie 2016 - 23 martie 2016 în mărime de 81290 lei, cu titlu de penalitate.

Astfel, invocând că, instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii și a apreciat eronat probele prezentate la materialele cauzei, iar ca urmare, concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, ÎP "Bacivet" COOP a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020 și a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 03 decembrie 2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de SRL "SDS Ekip".

La 01 septembrie 2020, SRL "SDS Ekip" a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020.

În motivarea recursului s-a invocat faptul că, cererea de chemare în judecată a fost depusă la 17 mai 2018, iar pretenția privind încasarea penalității a avut drept calcul doar penalitatea pentru ultimele 6 luni anterioare depunerii cererii de chemare în judecată. Ulterior, pe parcursul examinării cauzei, SRL "SDS Ekip" a solicitat încasarea suplimentară, inclusiv după 01 martie 2019, a dobânzii de întârziere calculată până la data de 19 noiembrie 2019.

De asemenea, menționează că pretenția cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin creșterea inflației, este întemeiată pe pct.9.4. al contractului de antrepriză: în cazul în care clientul va întârzia executarea obligației sale pecuniară devenită scadentă, pe perioada întârzierii efectuării plăților, (...) clientul va repara prejudiciul cauzat din creșterea ratei inflației, ce se va calcula conform datelor Biroului Național de Statistică.

În continuare, susține că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020 și a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din, 03 decembrie 2019, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Totodată, la 07 septembrie 2020, SRL "SDS Ekip" a depus referință la recursul declarat de către ÎP "Bacivet" COOP, solicitând de a considera inadmisibilă cererea recurs în cauză.

La 26 octombrie 2020, ÎP "Bacivet" COOP, a depus referință la recursul declarat de către SRL "SDS Ekip", solicitând respingerea cererii de recurs în cauză.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele cauzei și normele legale aplicabile la caz, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de SRL "SDS Ekip" și ÎP "Bacivet" COOP, sunt inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, iar conform alin.(2) al aceluiași articol, termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 04 iunie 2020 și expediată participanților la proces la 16 iunie 2020 (f.d. 40 Vol.II), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către recurenți.

Dat fiind faptul că cererile de recurs au fost înregistrate la 22 iulie 2020 și respectiv, 01 septembrie 2020, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Potrivit art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Conform art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art.437 alin.(1) lit.f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, criticile invocate de recurenți nu duc la admisibilitatea recursurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul temeiniciei și legalității soluției instanței de apel.

În context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, acest fapt denotă caracterul declarativ al cererilor de recurs, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea

unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Suplimentar este de menționat că abordarea recurențelor, în speța dată, evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel și instanța de fond, pe când argumentele reiterate în cererile de recurs nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea cererilor ca fiind admisibile.

În altă ordine de idei, prin prisma jurisprudenței CtEDO, Colegiul remarcă că un recurs trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când această trăsătură distinctivă, nu este reflectată în cererile de recurs declarate de SRL "SDS Ekip" și ÎP "Bacivet" COOP.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de SRL "SDS Ekip" și ÎP "Bacivet" COOP.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru